

Uttalande

Translations are proofread by EDPB Members.
This language version has not been proofread yet.

Uttalande 3/2024 om dataskyddsmyndigheternas roll inom ramen för förordningen om artificiell intelligens

Antaget den 16 juli 2024

Europeiska dataskyddsstyrelsen har antagit följande uttalande:

1 UTTALANDETS BAKGRUND OCH SYFTE

1. Den 12 juli 2024 offentliggjordes förordning (EU) 2024/1689 om harmoniserade regler för artificiell intelligens (förordning om artificiell intelligens, nedan kallad *AI-förordningen*) och om ändring av vissa av unionens rättsakter i *Europeiska unionens officiella tidning*¹.
2. I AI-förordningen fastställs harmoniserade regler för utsläppande på marknaden, ibruktagande och användning av artificiell intelligens (AI) i enlighet med den nya lagstiftningsramen och det krävs marknadskontroll i den mening som avses i förordning (EU) 2019/1020². Som anges i artikel 1.1 i AI-förordningen är syftet med förordningen att förbättra den inre marknadens funktion och stödja innovation, främja användningen av människocentrerad och tillförlitlig AI och säkerställa hälsa,

---

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1689 av den 13 juni 2024 om harmoniserade regler för artificiell intelligens och om ändring av förordningarna (EG) nr 300/2008, (EU) nr 167/2013, (EU) nr 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 och (EU) 2019/2144 samt direktiven 2014/90/EU, (EU) 2016/797 och (EU) 2020/1828 (förordning om artificiell intelligens) (Text av betydelse för EES), EUT L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011 (Text av betydelse för EES).

säkerhet och en hög skydds nivå för de grundläggande rättigheter som fastställs i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*), bland annat när det gäller de grundläggande rättigheterna till integritet och skydd av personuppgifter (artikel 7 respektive 8 i stadgan).

3. Ur detta perspektiv måste AI-förordningen och unionens dataskyddslagstiftning (i synnerhet den allmänna dataskyddsförordningen³, förordning (EU) 2018/1725⁴ och brottsdatadirektivet⁵ samt direktivet om integritet och elektronisk kommunikation⁶) i princip⁷ betraktas (och tolkas på ett enhetligt sätt) som kompletterande och ömsesidigt förstärkande instrument. Detta måste göras både när det gäller lagstiftningens mål och det skydd som tillhandahålls, inbegripet de berörda personernas rättigheter (som också kan betecknas som "registrerade" enligt den allmänna dataskyddsförordningen). Det är vidare viktigt att understryka att unionens dataskyddslagstiftning är fullt tillämplig på behandlingen av personuppgifter som ingår i AI-systemens livscykel, vilket uttryckligen erkänns i artikel 2.7 i AI-förordningen (se även skälen 9 och 10).
4. Behandlingen av personuppgifter (som ofta är nära sammankopplade med icke-personuppgifter) under AI-systemens livscykel – och särskilt under livscykeln för de AI-system som utgör en hög risk för de grundläggande rättigheterna⁸ – är helt klart (och kommer att fortsätta att vara) en central del av de olika typer av teknik som omfattas av AI-begreppet, i enlighet med artikel 3.1 i AI-förordningen. Därför har nationella dataskyddsmyndigheter (nedan kallade *dataskyddsmyndigheter*) varit aktiva när det gäller denna tekniska utveckling⁹ och Europeiska dataskyddsstyrelsen (EDPB), som noga har följt lagstiftningsprocessen avseende AI-förordningen¹⁰, har redan inlett granskningen av dess (mångfacetterade) samspel med EU:s dataskyddslagstiftning.

---

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (Text av betydelse för EES), EUT L 119, 4.5.2016, s. 1.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG, Text av betydelse för EES), EUT L 295, 21.11.2018, s. 39.

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF, EUT L 119, 4.5.2016, s. 89–131.

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation), EGT L 201, 31.7.2002, s. 37.

⁷ När det gäller biometrisk identifiering på distans utgör AI-förordningen *lex specialis* i förhållande till brottsdatadirektivet (artikel 5.1 h i AI-förordningen).

⁸ Se i detta avseende den största delen av de AI-system som förtecknas i bilaga III till AI-förordningen.

⁹ Detta har tagit sig uttryck i EU:s jurisdiktioner genom ståndpunktsdokument, offentliga samråd, parlamentariska utfrågningar, riktlinjer, yttranden om konsekvensbedömningar avseende dataskydd, utredningar, korrigerande och (ibland) restriktiva åtgärder. Dessutom deltar dataskyddsmyndigheterna i olika regulatoriska sandlådor.

¹⁰ Se särskilt EDPB:s och Europeiska datatillsynsmannens (EDPS) gemensamma yttrande 5/2021 om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens (förordning om artificiell intelligens), 18 juni 2021 (nedan kallat *EDPB:s och EDPS gemensamma yttrande 5/2021*), EDPB:s uttalande om paketet om digitala tjänster och datastrategin som antogs den 18 november 2021.

5. Med detta uttalande vill EDPB ytterligare lyfta fram tillsyns- och samordningsfrågor som kan uppstå till följd av att medlemsstaterna utser behöriga myndigheter¹¹ på områden som är nära kopplade till frågor som rör skydd av personuppgifter. Ramen för kontroll av efterlevnaden av AI-förordningen på nationell nivå måste utformas under det år som följer på AI-förordningens ikraftträdande utifrån en eller flera etablerade eller utsedda nationella behöriga myndigheter, i synnerhet marknadskontrollmyndigheter¹², som samverkar både sinsemellan och med dataskyddsmyndigheter och andra myndigheter som skyddar grundläggande rättigheter.¹³ EDPB är medveten om att vissa medlemsstater redan har beslutat om utnämning av marknadskontrollmyndigheter och att vissa av rekommendationerna i detta uttalande därför kanske inte är helt relevanta i dessa fall.
6. Såsom redan anges i EDPB:s och EDPS gemensamma yttrande¹⁴ bör dataskyddsmyndigheterna på nationell nivå ges en framträdande roll i denna framväxande ram för verkställighet, särskilt på grund av den erfarenhet och sakkunskap som de har samlat på sig när det gäller att utarbeta riktlinjer och bästa praxis och genomföra verkställighetsåtgärder i AI-relaterade frågor med avseende på behandling av personuppgifter på både nationell och internationell nivå¹⁵. Dataskyddsmyndigheter har visat sig och visar sig vara outhärliga aktörer i den kedja som leder till en trygg, rättighetsorienterad och säker användning av AI-system inom flera sektorer.
7. Det bör dessutom påpekas att utnämningen av dataskyddsmyndigheter till marknadskontrollmyndigheter skulle gynna alla berörda parter i AI-värdekedjan genom att skapa en gemensam kontaktpunkt som underlättar samverkan mellan olika tillsynsorgan som berörs av både AI-förordningen och EU:s dataskyddslagstiftning.
8. Mot bakgrund av AI-förordningen anser EDPB dessutom att följande punkter är av särskild betydelse:
  - Dataskyddsmyndigheter har, utöver sin befintliga expertis inom AI-teknik, kompetens inom många av de områden som avses i artikel 70.3 i AI-förordningen, t.ex. databehandling och datasäkerhet, och när det gäller att bedöma risker för grundläggande rättigheter som ny teknik medför.
  - På grund av sitt fullständiga oberoende¹⁶ kan dataskyddsmyndigheter bedriva en effektiv och oberoende tillsyn av AI-system, i enlighet med kraven i artikel 70.1 i AI-förordningen¹⁷.
  - Enligt artikel 74.8 i AI-förordningen måste dataskyddsmyndigheter – eller andra myndigheter med samma krav på oberoende (på de villkor som fastställs i artiklarna 41–44 i direktiv (EU) 2016/680) – utses till marknadskontrollmyndigheter för de AI-system med hög risk som förtecknas i punkt 1 i bilaga III till AI-förordningen, i den mån de används för brottsbekämpande ändamål, gränsförvaltning, rättvisa och demokrati, och för AI-system med

---

¹¹ Se skäl 153 i AI-förordningen.

¹² Se artikel 3.48 i AI-förordningen.

¹³ Se artikel 77 och skäl 157 i AI-förordningen.

¹⁴ Se särskilt punkterna 47 ff. i EDPB:s och EDPS gemensamma yttrande 5/2021.

¹⁵ Dataskyddsmyndigheterna har varit aktiva under lång tid och samarbetar också i olika frågor som rör AI-system i olika internationella forum (G7-rundabordsamtalen för dataskydds- och integritetsmyndigheter, globala konferensen om integritet och uppgiftsskydd [GPA], internationella arbetsgruppen för uppgiftsskydd inom teknik, Europarådet, internationella standardiseringsorganisationer osv.) och, med sina företrädare, i OECD. Denna integration är särskilt viktig i det nuvarande sammanhanget där det pågår en bred diskussion om reglering av AI på global nivå, särskilt när det gäller utvecklingen av standarder.

¹⁶ Se artikel 8.3 i stadgan och artikel 16.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat *EUF-fördraget*).

¹⁷ Se även skälen 79 och 80 i AI-förordningen.

hög risk som förtecknas i punkterna 6, 7 och 8 i bilaga III till AI-förordningen, vilka är centrala delar av den demokratiska ordningen.

- Ur ett systembaserat perspektiv är det också särskilt värdefullt att EDPS ska fungera som behörig tillsynsmyndighet för unionens institutioner, organ eller byråer om dessa omfattas av AI-förordningens tillämpningsområde, enligt artikel 70.9 i AI-förordningen¹⁸.
- Mot bakgrund av bestämmelserna i artiklarna 26.9 och 27.4 samt avsnitt C punkt 5 i bilaga VIII till AI-förordningen förväntas dessutom ett nära samband mellan konsekvensbedömningen avseende dataskydd och konsekvensbedömningen avseende grundläggande rättigheter¹⁹.

2 REKOMMENDATIONER

9. EDPB rekommenderar att medlemsstaterna utser dataskyddsmyndigheter till marknadskontrollmyndigheter för de AI-system med hög risk som anges i artikel 74.8 i AI-förordningen. Vidare rekommenderar EDPB att medlemsstaterna, med beaktande av den nationella dataskyddsmyndighetens synpunkter, överväger att utse dataskyddsmyndigheter till marknadskontrollmyndigheter för de återstående AI-system med hög risk som förtecknas i bilaga III, särskilt när dessa AI-system med hög risk finns i sektorer som sannolikt kommer att påverka fysiska personers rättigheter och friheter med avseende på behandling av personuppgifter, såvida inte dessa sektorer omfattas av en obligatorisk utnämning som krävs enligt AI-förordningen (t.ex. finanssektorn).
10. Eftersom den gemensamma kontaktpunkten enligt AI-förordningen bör vara en marknadskontrollmyndighet i enlighet med artikel 70.2 i AI-förordningen, bör dataskyddsmyndigheter (som fungerar som marknadskontrollmyndigheter) därför utses till gemensamma kontaktpunkter för allmänheten och motparter på medlemsstats- och unionsnivå. Detta skulle inte påverka medlemsstaternas företrädare i den europeiska styrelsen för artificiell intelligens, som skulle kunna vara en annan person, såsom anges i artikel 65.4 b i AI-förordningen. Detta skulle också möjliggöra ett enhetligt, konsekvent och ändamålsenligt tillvägagångssätt inom de olika sektorerna.
11. Ur ett bredare perspektiv finns det ett behov av ett sunt samarbete mellan marknadskontrollmyndigheter och andra enheter som utövar tillsyn av AI-system²⁰, inbegripet dataskyddsmyndigheter, och tydliga förfaranden måste föreskrivas i detta avseende på grundval av artikel 74.10 i AI-förordningen²¹. Sådana förfaranden bör byggas upp och utvecklas enligt den princip om lojalt samarbete som föreskrivs i artikel 4.3 i fördraget om Europeiska unionen, vilket betonades av domstolen i målet *Bundeskartellamt*²². På så sätt kan inkonsekvenser mellan beslut som fattats av olika tillsynsmyndigheter och tillsynsorgan förebyggas i det digitala ekosystemet, och synergier kan utnyttjas i konsekventa, ändamålsenliga och kompletterande verkställighetsåtgärder till förmån för enskilda personer och rättssäkerhet.

---

¹⁸ Se även artiklarna 3.48, 74.9 och 43.1 i AI-förordningen.

¹⁹ Se artiklarna 26.9 och 27.4 samt punkt 5 i bilaga VIII till AI-förordningen.

²⁰ Särskilt inom områdena produktsäkerhet (t.ex. när det gäller smarta leksaker, se även bilaga I), konkurrens, digitala tjänster och medietjänster, finansiella tjänster, konsumentskydd och skydd av grundläggande rättigheter.

²¹ Se även artikel 57.10 i AI-förordningen när det gäller den verksamhet som bedrivs inom de regulatoriska sandlådorna.

²² Domstolens dom av den 4 juli 2023, *Meta Platforms m.fl. (Conditions générales d'utilisation d'un réseau social, C-252/21, ECLI:EU:C:2023:537)*, särskilt punkterna 53–63.

12. Även om tilldelningen av nya uppgifter och befogenheter avseende tillsynen av AI-system skulle kunna underlättas av den juridiska och tekniska kompetens som redan finns hos dataskyddsmyndigheterna, innebär själva det faktum att nya uppgifter och befogenheter planeras för dataskyddsmyndigheterna, även i deras egenskap av tillsynsmyndigheter, att medlemsstaterna måste tillhandahålla tillräckliga ytterligare mänskliga och ekonomiska resurser.
13. De överväganden som hittills har gjorts när det gäller förhållandet mellan nationella dataskyddsmyndigheter och marknadskontrollmyndigheter enligt AI-förordningen gäller på liknande sätt den tillsynsverksamhet som utförs av AI-byrån²³ i fråga om AI-modeller för allmänna ändamål, som också skulle kunna tränas på personuppgifter²⁴ och vars output kan påverka enskilda personers rätt till integritet och dataskydd. I detta avseende fastställs för närvarande ingen tydlig samordning i AI-förordningen mellan AI-byrån och dataskyddsmyndigheterna/EDPB.
14. EDPB understryker att när AI-modeller eller AI-system för allmänna ändamål medför behandling av personuppgifter kan de – liksom alla andra AI-system – i tillämpliga fall omfattas av tillsynsansvaret för de relevanta nationella dataskyddsmyndigheterna (som också samarbetar i enlighet med kapitel VII i den allmänna dataskyddsförordningen) och för EDPS (när systemet eller modellen omfattas av förordning (EU) 2018/1725). Därför måste nationella dataskyddsmyndigheter och EDPS involveras på lämpligt sätt i tillsynen av dessa system när frågor uppstår i ärenden som omfattas av unionens dataskyddslagstiftning. Detta är nödvändigt för att följa artikel 8 i stadgan och artikel 16 i EUF-fördraget, även när det gäller förfarandet för bedömning av de uppförandekoder som nämns i artikel 56 i AI-förordningen.
15. EDPB vill därför uppmärksamma Europeiska kommissionen och Europeiska AI-byrån, som är en del av kommissionen, på behovet av att samarbeta med de nationella dataskyddsmyndigheterna och EDPB och behovet av att, i samförstånd med dem, upprätta ett lämpligt ömsesidigt samarbete²⁵ på det mest ändamålsenliga sättet och i full överensstämmelse med principen om lojalt samarbete, såsom domstolen har erinrat om²⁶.

För Europeiska dataskyddsstyrelsen

Ordförande

(Anu Talus)

---

²³ AI-byrån, som det hänvisas till i artikel 64 i AI-förordningen, har inrättats genom kommissionens beslut av den 24 januari 2024 om inrättande av Europeiska byrån för artificiell intelligens, C/2024/390, EUT C, C/2024/1459, 14.2.2024.

²⁴ Se även avsnitt 1.1 e och 1.2 c i bilaga XI till AI-förordningen.

²⁵ Även mot bakgrund av artikel 2.3 c och d, och artiklarna 3 och 6 i kommissionens beslut av den 24 januari 2024 om inrättande av Europeiska byrån för artificiell intelligens, C/2024/1459.

²⁶ Se fotnot 22 i detta uttalande.